

ቀስማትና ኪታቦች

"ወዲኔ ነቢ"፣ "ነብያችንን"፣ "ቀርስን ስምታሰቢ"፣ "ቀርስንን"፣ "የቀርዕን በረካ ደድፍኝ"፣ "አባቴ ደሙት"፣ "ከስናቴ ስጋ ደነጥሰኝ"፣ "የስናቴን ቀን ያሳየኝ" ስፍፍፍ ሲዘገንን ያ ስላህ! ስነዚህ ሁሉ የሰጅነት ማህላዎቻችን ነበሩ። የሆነን ነገር ፈሰገህ ሰው ስትሰምን ደግሞ "በ 30 ጁዝ ቀርዕን"፣ "በነብያችን"፣ "በስናትህ"፣ "በስክሴ" ምናምን ትሰውና ግግም ሲሰ "በሁሉም ደዢሰው" ብሰህ ጥፍር ስድርገህ ታስረዋሰህ። የት አባቴ ደሄደህ? "በሁሉም" ተደዞ! ስንዲህ ነው ስንዲህ። ዛሬ ስድገናሽ ስንበሰ (ስርድተናሽ ማሰት ደብሮኝ ነው)፣ ማህላችንም በቁጥርም በአደነትም ስድገናሽ። ትላንት በ"ሁሉም" ብሰን በደፈናው የማሰንባቸው ስካሎች ዛሬ "ስርዢያሳደዝ" ስናደርግ ስብቻ ስብቻ ነጣጥሰን ስንደ ጉዳዩ ክብደት ስስፈሳጊውን ስካል ጥቅም ሳደ ማዋሰ ጃምረናሽ። "ኢታው ሸህ ስሲን ስንዲህ ስሳሰሁም"፣ "አብዶዬን ስኔ ስደደሰሁም"፣ "አባቴ ደድፍኝ ስንዲህ ስሰወጣኝም"ዋ ሲሰላማ!.... ስንዴ በስገራ "ወሳሂ" ብሎ የሚሞሰ የሰም ማሰት ነው? ተው ተው! ስሰ ስትቸሰሰ! ግባ መርካቶ፣ ዳባደ ተራ በምብ ተራ፣ ስዛ ደግሞ መሀሳ የሰፈፍተነገር መባቻ ሆኖ ስስክትጠግብ ድረስ ሰምተህ ትመሰሳሰህ። ሰውም ስኮ ተሳምዶት ሰክ ስንደ ዝንብ ከወፊዎችህ መሀል "ወሳሂ ወሳሂ" የምትሰውን "ስሸ ስሸ" ስዶስ ነው የሚያዳምጥህ። ሰማንኛውም መሀሳ ቁምነገራ "Made in China" የሚሰውን ጽሁፍ ማስሰቀቅ ስሰነበረም። በጭራሽ! ባደሆን ሰምትምሰበት ስካል ያሰህን ፍራቻና ክብር ደገሰዳሽ። ስድማጭ ሆነህ ከተማሰሰህ ደግሞ በተማሰበት ስካል ያሰህን ስምነት ያህል ተናጋሪውን ታምነዋሰህ ማሰት ነበር። ስስር ግዜ "ወሳሂ" ስስብሰሽው "ስስተ ስጂን ምታሰኝ" የምትሰው ስንተ የትኛው ስጣፈ ኮሚቴ ነህ? ስንተማመን ስንጂ ጎበዝ! ስውቃሰሁ ሰማድ ሆኖብኝ ነው ስንደምትሰኝ። ወደ ቤትህ ግባ ደግሞ። ስዛ ስንድ በስድሜ ተሰቅ ያሰ ሰው "ሸቶቹን፣ ቅሴዬን፣ ጨሰዬን" ስዶስ ሲያሳምን ትሰማሰህ። ስንተም ቀብበሰ ታደርግና "ስንዴ ደሄ ነገር ስኮ ሸርክ ነው ስባዬ!" ማሰትህ ስደቀርም። ወሬ ስዳማቂውም ሳትቀድመው "ሴዲያ ስሄ ነጭ ኪታብ ስያመጣው የሰ!" ደሰና ርስሱን ወደ ቀስማት ምርጫ ደቀሰብሰዋሰ። ከመቀደበትም የስንተ ስፍ ሳደክት የስነርሱ ጃርዎች ደዘጋሱ። ከስቤት ስትወጣ "ወሀቢደ" ደሁሰሰ። ስቤት ስትሆን ደግሞ "ኪታብህ ነጭ ነው" ነው ሙግቱ። ወደ ስበሳ ... ስውነት ግን ኪታብህ ቀስሙ ምንድነው? ስሁን ድረስ የሚያናደኝ ደግሞ ምን መሰሰህ ቅደ ስንተ፡ "ትሰቅ" ሰው ናቸው "ጉሰበታቸውን" ሳም ተብሰህ ስታውቅም? ስርግጠኛ ነኝ ስጋጥሞሀል። ስዛ ያቺ ሚጢጢ ጉንጩን በስንድ ስጃቸው ጨምድደው ደደዟትና ስፋቸው ውስጥ ያሰውን የ"ጫት" መረቅ ፈቴ ሳደ ደነሰንሱብኛሽ። ትምህርት ስንዲገባኝ፣ ሹመት ስንዳገኝ፣ ሀብታም ስንድሆን ስኮ ነው ስፈፍ ስደደሰ! ሰስኼራውማ ጡሴዬን ደዘህ ተከተሰኝ ብሰውኛሽ። ስንዲህ ስየተባሰን ከስንቴ "በረካ" ዛቅን መሰሰህ። ሴሳ ደግሞ በመስጂድ ማደክራፍን ከሚነገር ታሪክ ስንዴን ሳውጓህ። ዝናብ ጠፋ ስሎ የሆነ ስገር ስና ሰው በጣም ተጨነቀ። ስዛ መሳ ሲያስፈሰጉ ከቅዬ በኋላ ወደ ስንድ ታዋቂ ወደሆነ ቀብር ዘንድ ሄዱ ስና ጉዳዎቻችን ስጫወቱት። ሚቻም ግራ ቀኝን በጥሞና ካጤነ በኋላ፡ "ጓቢያቸውን ዘርጉና ንግግራን ስፈሱ፣ ስዛም መሰሳቸው ቋጥረት፣ ስገራቸው ሳትደርሱም ስንዳትፈቱት" ብሎ ደነገራቸዋሰ። ሰዎቹም ስንደተባሰት ስገራቸው ሲደርሱ ጓቢያቸውን ክፍት ቢያደርጉት ወዲያውን ስገራ ዝናብ በዝናብ ተጥሰቀሰቀ ደባሳሽ። (ሙሉውን ታሪክ "ሰማ በገበያው" የሚሰው የ4ኛ ክፍል ስማርኛ መጽሀፍ ሳደ ደፈሰጉት)። ስሳህ ያሳዎቸው ስስተ ደሄ ተረት ተረት መስጂድ ውስጥ ደነገራሽ? ዛሬ ሰዎች "በረካን" ፍሰጋ ድንበር ሰቀው ከንፈዋሰ። ስዛ፣ ስሙዳደ፣ ስድንጓደ፣ ስገዳሳት፣ ከቀብር በታዎች፣ ከቀናች ስንኳ ሳደቀር ማሰቴ ነው። ሴሎች ደግሞ የሀብረተሰቡን ድክመት ስደተው በየሀድራው ስንደ የጃባታው መጠን "በረካ" የሚቸረቸሩም ስሎ። ሰውም ስደኑ ተደዞበት ኖሮ በየቂምሀው መሀል "በርክ" ሲሰ ያጋጥምሀል። ስኔ ስኮ ማደገባኝ ስኛ "በረካ" ሳምታቸዎች "ፈረንካ" ደሁን ያሰው ማን ነው? ቀድሞውንስ "በረካ"ውን ሸጠሽው "ፈረንካው" ምኑ ደረባሰህ? ባደሆን ስንድ ክስተት ትውስ ስሰኝ። ስየውሰህ በስንድ ስጋማሚ ሳደ መሰስክተኛውን ملسو ديلى ع لى لى لى ስዳዲስ ሰሰምቴዎች ደመጣቸውና ስንደ ሙሸሪኮቹ ሁሉ ሰስኛም "በረካ መገናደፊያ" ዛፍ ያብጃሽን ደሳቸዋሰ። ያን ግዜ የነበረውን የነብዬን ቁጣ ደሄን ያህል ነው ስሰሰህም። ግን ምን ስሎ መሰሰህ "..... !!ربك لى لى" ::

ikhlaslemaa@yahoo.com

የከባድ ቁጣ ማሳደያ ቃል። ስምን እጅጉን ተቀጡ መስመሩ **ملسو عيول لعل** :: ጉዳዩ መርዝ ነውና። እኔ ስለሆነም እቤትህን ፊትሽ ነው ምክፈ። ወላጆችህ ዘንድ ዝስቀና "እንታስል"። "ጉዳዩ ከባድ ነው"። "ከአስራምና ያስወጣል"። "በረካውም ቢሆን በሰላህ እጅ ነው" በሳቸውማ የእነርሱ መስሰ እንደሚከተለው ይሆናል። በፊት በብሳክ ቴሲቪዥን ዘመን ከጎረቤት ሷጃች ጓር ተጓፍተን ኳስ ጨዋታ ድጓፍ ስንሰጥ ገሚሳችን የ"ነጭ" ሰባሽ ገሚሳችን ደግሞ የ"ጥቁር" እንሆን ነበር። ምንም ስደነት ቀስም ያለው ምስል ቢመጣ እኛ ጓር ነጭ ወደንም ጥቁር ሆኖ ነበር የሚታየን። ሴሳ ስደነት ቀስም የምናየው ምናልባት "ስልስ" ደብተራችን ሳይ ብቻ ነው። ከዛሬህ የእድል ነገር ሆኖ ከስር ቴቪ በየሰፈሩ ነገሰ። በመሆኑም የኳስ ተጨዋቾች ቁምጣና ካልሲ እንደሚሰደዱ ተደረሰበት። ህዳናቱ ሁሳ ቀስም ይጽፏ፣ ቀስም ይገባቸው፣ ቀስም ይታያቸው ጀመር። ወላጆች ግን ስሁንም ድረስ "ነጩ ኬታብ" ማለት ስላቅሙም። ስላህ ይዘንሳቸው ማጠቃለያ ተከትለኝኝ እንደሁ በሁለት የተሰደዩ ርስሶች ስር እንድንሰማለት ነጥቦችን ባልተገራ ስማርኛ ስወጋዉህ ከሆነ ከስጥር ጆርባ ከተወረወረ መጽሀፍ ኮርጂ ማለት ነው። ባለቤቱ ግን ከስድሳ በሳይ ቁምነገሮችን በእንድ ታዋቂ ርስስ ስር ስካቷቸዋል። የሆነው ሆኖ ኳሳ ሳይ ማንነቱን እጠቁምሀለው። ያስንበትን ግዜ በስንዳረም ቢሆን የ"በረዶ ዘመን" እስዋሰሁ። ሙስሊሞች የሚወያዩበትን እንድንመሰክት ብትከፍት ስለደምስ ስለ ሙስሊሞች ዜና ታትሞ ብታነብ ብሶት እንጂ ስያጋጥምህም። መቀሌ፣ ጎንደር፣ ሀረርጌ፣ ስወልደ፣ በጌ፣ ሶፊያ፣ የመን፣ ሲራቅ፣ ፊረንሳይ፣ ፓኪስታን ስዶሴ በርካታ ቦታዎች። በሰላታዎች ሁሉ ዙሪያችንን ከበው ካማራቸው ቦታ ይበጫጭቀናል። ሲፈልግ በ"መሀብደ" ሹካ እንደ ፓስታ ይጠቀስሰናል። ካልሆነም እንደ ቁርጥ ስጋ በ"አሸባሪ" ቢሳ ጎረድ ጎረድ ያጫውተናል። እንዳው ካማራቸው ቦታ ስልኩህ እኩ። ስማንኛውም ከዚህ የሳቀ የ"በረዶ ዘመን" እፊታችን ቅሟል። ሰዓን ግዜ ከበጀህ ብዬ ነው ስለ በረዶ ዘመን ቃልኪዳኖች ማውራቱ። ነገሮች ሁሉ እንዲህ ምስቀስቀስ ባሉብን ስለት ማምሰጫ ስቋራጩ ራስን ዞር ብሎ መፈተሽ ብቻ ነው ባዶ ነኝ። ከሰላህ ተጣልቶ "መፍትሄ ስፍሰጉኝ!" ማለት መታወር ይመስለኛል። ነገ ደግሞ እኩ ስላህ ፊት መቅም ስለ፣ ስለ ቃልኪዳኖች መጥጠየቀም ስለ፣ ስራዎችን ማስመዘንም ስለ፣ ነፍሱንም በሽርክ የበደለ ሰው በደስኛ የሚሆንበት ፍርድም ስለ እኩ ዘመዶቹ። እንዳንድ ግዜ ግፍ እንዲህ መብዛቱን ሳስተውል "ምናስ ስሁኑን ቁያማ ቅም ቢልባቸው!" ብዬ እመኝና ደግሞ የነፍሴ በደሎች ትዝ ይሰኛል። ዳረ በማናችን በደል ቀድሞ እንደሚፈረድ ከቶ ማን ስወቀው? የእኔ በደል በነፍሴ ሳይ ወደንስ የጠሳችኛ በእኔ ሳይ? ስላህ ይሁኑን ብቻ። መልካም! "በዚህ ፍጥነት ቢመጡን እንኳ?" ነው የሁሳችን ጥርጣራ። ስደደል? ስምን ጠሳት የከነፈውን ያህል ቢከንፍ ከሰላህ ጓር የተውሂድ ፍቀር ስመመስረት እንቀፋት እደሁነን። ያለ ጠሳትም እኩ መስቃየት፣ መንገሳታት ስለ፣ መታመም፣ መሞት፣ መቀበርም ስለ፣ ያለ ተውሂድ ግን ሁለቱም ስገር ሳይ ቅንጣት ህደውት የሰም። "ስእርሱ ገህነም ስላቸው። በውስጧም ስደሞትም ሕያውም ስደሾን" ደሳል መመሪያችን። እናም ዛሬ ስተገፋው ስውነታችን ነገ ማረፊያ የሚሆን ቦታ እናብጅለት ወገን። በስጠቃሳይ የሰጠሁህ ስምስት ቃልኪዳኖች ሳይ ሀምሳ ምናምን ስትጨምርበት እንድንዝነኛ መጽሀፍ ታዘጋጃለህ ማለት ነው። ስባዝተህ፣ ተርጉመህ፣ ስብራርተህ ስስረዳቸው ቤተሰቦችህን፣ ከታሰባህም ስስራጩ። ስዎችንም እንብቡት ከምትሳቸው ብታነብሳቸው ደቀሳቸዋል --- እንዳይሰው እንዳያዩ ሆነው የታረኩ ማስቀብ ተጥሎባቸዋልና። በነገርህ ሳይ ስለ ርስሱ ብዙ ስትጨነቅ፣ ዋናው መስክቱን ስድርስ እንጂ የራስግክውን ሰደመው። ካሳገኝህም እኔው ስጠቁምህ:-
ديجوتل باتاك
ملسا وحبصو ملسا عى دمح عى لالا لى لصو ى ركذلا مت عنف ركذ نمم مكاي او
..... ስትሰው ይመችሀል። ጨርሻለሁ።
"بامولا دبع نبا دمحم مالس الى خيشل"
ملسا وحبصو ملسا عى دمح عى لالا لى لصو ى ركذلا مت عنف ركذ نمم مكاي او